

Overtredelsesgebyr

Administrative sanksjoner

- Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon etter norsk rett, jf. fvl. kap 9 (i kraft 1.7.17)
 - Straff etter EMK
- *Med administrativ sanksjon menes en negativ reaksjon som kan ilegges av et forvaltningsorgan, som*
 - *retter seg mot en begått overtredelse av lov, forskrift eller individuell avgjørelse, og som*
 - *regnes som straff etter den europeiske menneskerettskonvensjon*

Administrative sanksjoner, bakgrunn

NOU 2003:15 Fra bot til bedring

Formål:

- mer enhetlig behandling av saker om administrative sanksjoner
- oppfylle kravene i Grunnloven og EMK

Administrative sanksjoner i fvl.

Forvaltningsloven kap. 9

- Virkeområde
- Materielle regler om "utmåling"
- Felles prosessuelle regler
- Domstolsprøving

Etter lovendring er skyldkravet uaktsomhet, jf. fvl. §46 (i kraft 17. juni 2022)

Jernbanetilsynet

Bestemmelser som innfører hjemmel for overtredelsesgebyr (i samsvar med fvl §46)

- Taubaneloven § 19 (fra 2017)
- Tivoliloven § 19 (fra 2017)
- Jernbaneloven §13 a
 - Konkurranseskadelig atferd
 - Håndhevelse av EØS retten
 - Sikkerhetsovertredelser
 - Andre overtredelser

Overtredelsesgebyr - faste satser eller individuell utmåling innenfor en øvre ramme

- Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om utmåling av overtredelsesgebyr, jf. jernbaneloven § 13 a (2)
- Ved individuell utmåling må det fastsettes en øvre grense i forskrift, jf. fvl. § 44 annet ledd.
- Formål: Sikre en viss forutberegnelighet for gebyrenes maksimale størrelse.

Overordnede synspunkter (i)

- Tidligere kun korrigerende administrative reaksjonsmidler (i tillegg til politianmeldelse og straff, jf. jernbaneloven § 22)
- Innføring av hjemmel for overtredelsesgebyr innebærer en stor endring.
- Gir Jernbanetilsynet vid hjemmel til å ilegge administrativ bot for overtredelse av relevante lover, forskrifter og enkeltvedtak.
- Den viktigste konsekvensen: Terskelen for sanksjoner vil fremover i praksis bli betydelige lavere enn for ileggelse av straff.

Overordnede synspunkter (ii)

- Rettssikkerhetshensyn – det er lagt til grunn at saker om overtredelsesgebyr vil kreve særlig grundig saksbehandling.
- Overtredelsesgebyr på objektivt grunnlag er i strid med EMK – lovendring i fvl. § 46 (2022), men anonyme og kumulative feil kan gi grunnlag for uaktsomhet.

Hva bør foretakene tenke på i en situasjon der overtredelsesgebyr kan være aktuelt?

- Selvinkrimineringsvern / taushetsrett, jf. fvl. § 48: Ukritisk dokumentfremleggelse?
- Tydeliggjøring av forvaltningsspor – forskjell i tilnærming
- Balansegangen mellom imøtegåelse og føyelighet
- Ved enkelthendelser: Få klarhet i faktum internt før forvaltningen gjør det (enkelstående feil eller svikt i virksomheten?)
- Muligheten for bevisinnhenting fra tredjepersoner

Takk

